

آشنایی با کاکتوس طلایی (*Echinocactus grusunii*)

مریم پالیزدار

پژوهشگر موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، پست الکترونی palizdar@rifr-ac.ir

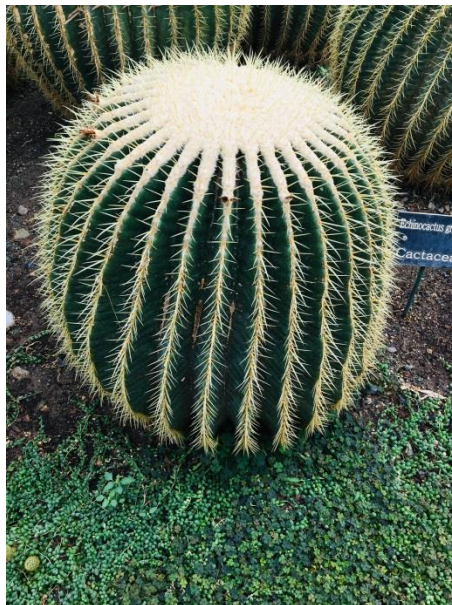
مناطق خشک و نیمه‌خشک حدود ۳۰ درصد از سطح قاره‌های جهان را پوشش می‌دهند. کاکتوس‌ها مجموعه‌ای از سازگاری‌های عجیبی دارند که با شرایط کمبود آب، به آنها امکان چندساله و همیشه‌سبز بودن می‌دهد. بیشتر کاکتوس‌ها در زیستگاه‌هایی زندگی می‌کنند که تحت خشکسالی شدید قرار دارند. در قرن‌های بیستم و بیست و یکم، محبوبیت کاکتوس‌ها به دلیل توانایی رشد و نمو با آبیاری کم یا بدون آبیاری افزایش یافت. آنها به نگهداری کمی احتیاج دارند و ممکن است در طبیعت غذایی برای جانداران دیگر نیز باشند. کاکتوس‌ها در ایران گونه بومی ندارند. ظاهر کاکتوس‌ها نتیجه یک روند سازگاری طولانی و دشوار با محیطی خشک و سخت است.

شکل ۱- گونه *Echinocactus grusunii* در گلخانه کاکتوس باغ گیاه‌شناسی ملی ایران

شده است. شکل ۲- اکینوکاکتوس ۲۵ سال سن به تصویر کشیده شده است. پس از گذشت بیش از ۲۰ سال گل‌های کوچک زرد رنگش در تابستان در اطراف تاج گیاه پدیدار می‌شوند. در زمستان حداقل دمای ۱۲- درجه سانتی‌گراد را تحمل می‌کند. جمع آوری بیش از حد در زیستگاهش باعث به خطر افتادن این گیاه شده است.

گونه *Echinocactus grusunii* سمبل گلخانه های کاکتوس و از محبوب‌ترین کاکتوس‌ها است (شکل ۱). این گیاه بومی مکزیک است و به صورت کروی رشد می‌کند. از آرئول‌های کروی شکل و پرزدار پوشیده شده است. سطح بالایی آن پوشیده از پشم و پرز زرد رنگ است. ممکن است پس از سالها در نهایت به بیش از ۱ متر برسد. گیاهان جوان شبیه نمونه‌های بالغ نیستند. طول عمرش ۳۰ سال تخمین زده

شکل ۲- *Echinocactus grusunii*

شرایط نگهداری و تکثیر:

دست می‌دهند. بنابراین بهتر است گیاهان را در فصل تابستان و بهار به محیط باز منتقل شود. خاک مورد نیاز آن خاک سبک مخلوطی از شن و سنگریزه و خاک

برای نگهداری به نور مستقیم نیاز دارد به همین علت گلدان‌هایی که در خانه نگهداری می‌شوند، به شکل استوانه‌ای تبدیل می‌شوند و فرم کروی خود را از

جهت تکثیر، از روش سربرداری استفاده می‌کنند. در بهار و تابستان قسمتی از سطح روی گیاه برداشته می‌شود و بعد از آن گیاه شروع به تولید گیاه جدید می‌کند. در شکل ۳ و ۴ بذر اکینوکاکتوس و گیاهان حاصل از نمایش داده شده است.

باغچه و ورمی کمپوست با زهکش مناسب است. زمان آبیاری آن زمانی است که خاک آن خشک شده باشد البته در فصل رشد (بهار و تابستان) به آبیاری منظم نیاز دارد. اکینوکاکتوس تولید پاجوش و تنه‌جوش نمی‌کند و تکثیر آن از طریق بذر است. این گیاه در سن بالا به مرحله گلدهی و بذر می‌رسد. با توجه به این موضوع

شکل ۴- اکینوکاکتوس تکثیری از بذر

شکل ۳- بذر اکینوکاکتوس